

T66

Satire I, 6
AutoritrattoMetro:
esametro

- 1 Non quia, Maecenas, Lydorum quidquid Etruscos
incoluit finis, nemo generosior est te,
nec quod avus tibi maternus fuit atque paternus
olim qui magnis legionibus imperitarent,
- 5 ut plerique solent, naso suspendis adunco
ignotos, ut me libertino patre natum.
Cum referre negas, quali sit quisque parente
natus, dum ingenuus, persuades hoc tibi vere,
ante potestatem Tulli atque ignobile regnum
- 10 multos saepe viros nullis maioribus ortos
et vixisse probos, amplis et honoribus auctos;
contra Laevinum, Valeri genus, unde Superbus
Tarquinius regno pulsus fugit, unius assis
non umquam pretio pluris licuisse, notante
- 15 iudice quo nosti, populo, qui stultus honores
saepe dat indignis et famae servit ineptus,
qui stupet in titulis et imaginibus. Quid oportet
nos facere a volgo longe longeque remotos?
Namque esto: populus Laevino mallet honorem
- 20 quam Decio mandare novo, censorque moveret
Appius, ingenuo si non essem patre natus:
vel merito, quoniam in propria non pelle quiessem.
Sed fulgente trahit constrictos Gloria curru
non minus ignotos generosis. Quo tibi Tilli
- 25 sumere depositum clavum fierique tribuno?
Invidia adcrevit, privato quae minor esset.
Nam ut quisque insanus nigris medium impediit crus
pellibus, et latum demisit pectore clavum,
audit continuo: “Quis homo hic est? Quo patre natus?”
- 30 Ut siqui aegrotet quo morbo Barrus, haberi
et cupiat formosus, eat quacumque, puellis
iniciat curam quaerendi singula, quali
sit facie, sura, quali pede, dente, capillo:
sic qui promittit civis, urbem sibi curae,
- 35 imperium fore et Italiam, delubra deorum,
quo patre sit natus, num ignota matre inhonestus,
omnis mortalis curare et quaerere cogit.
“Tune, Syri Damae aut Dionysi filius, audes
deicere de saxo civis aut tradere Cadmo?”
- 40 “At Novius collega gradu post me sedet uno:
namque est ille, pater quod erat meus”. “Hoc tibi Paullus
et Messalla videris? At hic, si plostra ducenta
concurrantque foro tria funera magna, sonabit,

- cornua quod vincatque tubas: saltem tenet hoc nos”.
- 45 Nunc ad me redeo libertino patre natum,
quem rodunt omnes libertino patre natum,
nunc, quia sim tibi Maecenas convictor, at olim,
quod mihi pareret legio Romana tribuno.
Dissimile hoc illi est, quia non, ut forsit honorem
- 50 iure mihi invideat quivis, ita te quoque amicum,
praesertim cautum dignos adsumere, prava
ambitione procul. Felicem dicere non hoc
me possim, casu quod te sortitus amicum:
nulla etenim mihi te fors obtulit; optimus olim
- 55 Vergilius, post hunc Varius dixere quid essem.
Ut veni coram, singultim pauca locutus
(infans namque pudor prohibebat plura profari)
non ego me claro natum patre, non ego circum
me Satureiano vectari rura caballo,
- 60 sed quod eram narro. Respondes, ut tuus est mos,
pauca: abeo, et revocas nono post mense, iubesque
esse in amicorum numero. Magnum hoc ego ducō,
quod placui tibi, qui turpi secernis honestum,
non patre praeclaro, sed vita et pectore puro.
- 65 Atqui si vitiis mediocribus ac mea paucis
mendosa est natura, alioqui recta, velut si
egregio inspertos reprendas corpore naevos,
si neque avaritiam neque sordes nec mala lustra
obiciet vere quisquam mihi, purus et insons,
- 70 ut me collaudem, si et vivo carus amicis:
causa fuit pater his, qui macro pauper agello
noluit in Flavi ludum me mittere, magni
quo pueri magnis e centurionibus orti,
laevo suspensi loculos tabulamque lacerto,
- 75 ibant octonos referentes idibus aeris,
sed puerum est ausus Romam portare docendum
artis quas doceat quivis eques atque senator
semet prognatos. Vestem servosque sequentis,
in magno ut populo, siqui vidisset, avita
- 80 ex re praeberi sumptus mihi crederet illos.
Ipse mihi custos incorruptissimus omnis
circum doctores aderat. Quid multa? Pudicum,
qui primus virtutis honos, servavit ab omni
non solum facto, verum opprobrio quoque turpi
- 85 nec timuit, sibi ne vitio quis verteret, olim
si praeco parvas aut, ut fuit ipse, coactor
mercedes sequerer; neque ego essem questus. At hoc nunc
laus illi debetur et a me gratia maior.
Nil me paeniteat sanum patris huius, eoque
- 90 non, ut magna dolo factum negat esse suo pars,

- quod non ingenuos habeat clarosque parentes,
 sic me defendam. Longe mea discrepat istis
 et vox et ratio: nam si natura iuberet
 a certis annis aevum remeare peractum
- 95 atque alios legere ad fastum quoscumque parentes
 optaret sibi quisque, meis contentus honestos
 fascibus et sellis nollem mihi sumere, demens
 iudicio volgi, sanus fortasse tuo, quod
 nollem onus haud umquam solitus portare molestum.
- 100 Nam mihi continuo maior quaerenda foret res
 atque salutandi plures, ducendus et unus
 et comes alter, uti ne solus rusve peregreve
 exirem, plures calones atque caballi
 pascendi, ducenda petorrita. Nunc mihi curto
- 105 ire licet mulo vel si libet usque Tarentum,
 mantica cui lumbos onere ulceret atque eques armos:
 obiciet nemo sordis mihi, quas tibi Tilli,
 cum Tiburte via praetorem quinque secuntur
 te pueri, lasanum portantes oenophorumque.
- 110 Hoc ego commodius quam tu, praeclare senator,
 milibus atque aliis vivo. Quacumque libido est,
 incedo solus, percontor quanti olus ac far,
 fallacem circum vespertinumque pererro
 saepe forum, adsisto divinis, inde domum me
- 115 ad porri et ciceris refero laganique catinum;
 cena ministratur pueris tribus, et lapis albus
 pocula cum cyatho duo sustinet, adstat echinus
 vilis, cum patera guttus, Campana supellex.
 Deinde eo dormitum, non sollicitus mihi quod cras
- 120 surgendum sit mane, obeundus Marsya, qui se
 voltum ferre negat Noviorum posse minoris.
 Ad quartam iaceo; post hanc vagor aut ego lecto
 aut scripto quod me tacitum iuвет unguor olivo,
 non quo fraudatis inmundus Natta lucernis.
- 125 Ast ubi me fessum sol acrior ire lavatum
 admonuit, fugio campum lusumque trigonem.
 Pransus non avide, quantum interpellat inani
 ventre diem durare, domesticus otior. Haec est
 vita solutorum misera ambitione gravique;
- 130 his me consolor, victurum suavius ac si
 quaestor avus pater atque meus patruusque fuisset.